

Sygn. akt: I C 643/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Robert Wysocki
Protokolant:	pracownik biurowy Roksana Rużyło

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2019 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko M. D.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący wyrok Sądu Rejonowego w Wągrowcu wydany w dniu 8 lipca 2003 roku w sprawie I C 42/03 zaopatrzony w dniu 1 sierpnia 2003 roku przez Sąd Rejonowy w Wągrowcu w klauzulę wykonalności – w części, w zakresie odsetek ustawowych zasądzonych od kwot:

- 2.359,63 zł (dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt trzy grosze) od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 387,47 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych czterdzieści siedem groszy) od dnia 18 lipca 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 212,02 zł (dwieście dwanaście złotych dwa grosze) od dnia 1 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 97,91 zł (dziewięćdziesiąt siedem złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) od dnia 1 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 733,84 zł (siedemset trzydzieści trzy złote osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 8 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 363,34 zł (trzysta sześćdziesiąt trzy złote trzydzieści cztery grosze) od dnia 15 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 1.010,19 zł (tysiąc dziesięć złotych dziewiętnaście groszy) od dnia 15 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 209,25 zł (dwieście dziewięć złotych dwadzieścia pięć groszy) od dnia 22 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 408,82 zł (czteryście osiem złotych osiemdziesiąt dwa grosze) od dnia 29 sierpnia 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku ,

- 598,70 zł (pięćset dziewięćdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt groszy) od dnia 5 września 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

- 399,99 zł (trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 12 września 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku ,

- 224,52 zł (dwieście dwadzieścia cztery złote pięćdziesiąt dwa grosze) od dnia 24 października 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku ,

- 835,09 zł (osiemset trzydzieści pięć złotych dziewięć groszy) od dnia 10 października 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku ,

- 64,66 zł (sześćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt sześć groszy) od dnia 28 listopada 2001 roku do dnia 22 listopada 2010 roku,

2. oddała powództwo w pozostałym zakresie,

3. koszty procesu znosi wzajemnie.

Sygn. akt I C 643/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód P. M. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika r. pr. A. W. w dniu 10 sierpnia 2017 roku wniósł pozew przeciwko M. D., w którym domagał się pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 8 lipca 2003 roku wydanego w sprawie I C 42/03.

W uzasadnieniu wskazał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie wszczął egzekucję na podstawie wskazanego tytułu egzekucyjnego i zajął jego świadczenie emerytalne z którego potrąca miesięcznie kwotę 430,63 zł. Zdaniem powoda zobowiązanie będące podstawą egzekucji uległo przedawnieniu i nie może być egzekwowane.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2017 roku Referendarz Sądowy postanowił zwolnić powoda P. M. od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

W dniu 15 lutego 2018 roku pozwany M. D. złożył odpowiedź na pozew w której wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania według norm przypisanych. Wyjaśnił, iż do przedawnienia roszczeń w niniejszej sprawie nie doszło, a zarzut powoda żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 8 lipca 2003 roku w sprawie I C 42/03 jest bezzasadny. Pozwany zaznaczył, iż w oparciu o treść art. 125 § 1 kodeksu cywilnego roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat 10, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Po uprawomocnieniu się orzeczenia wszelkie roszczenia w nim zawarte przedawniają się z upływem lat 10. Bieg terminu przedawnienia został przez powoda po raz pierwszy przerwany, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Termin rozpoczął swój bieg ponownie na nowo po jego umorzeniu, a zatem najwcześniej od dnia 28 maja 2004 roku. Pozwany po raz drugi przerwał bieg terminu przedawnienia, składając w dniu 22 listopada 2013 roku ponowny wniosek o wszczęcie egzekucji przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pile w sprawie KM 1343/13. Wszczęta tego dnia egzekucja toczy się do dnia dzisiejszego, po dwukrotnym przekazaniu sprawy z powodu zbiegu egzekucji najpierw Komornikowi Sądowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, a następnie Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie, co zostało potwierdzone przez powoda w pozwie.

W dniu 3 kwietnia 2018 roku do Sądu Rejonowego w Człuchowie wpłynęło pismo przygotowawcze pełnomocnika powoda stanowiące odpowiedź na odpowiedź na pozew. Zdaniem powoda działania Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie doprowadziły do utraty nieruchomości przez powoda, a także pozbawiły możliwości spłaty dłużników.

Powód wskazał i Komornik bezpodstawnie umorzył postępowanie w sprawie KM 989/03 z wniosku pozwanego, czym naraził go na szkodę. W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu egzekucji z dnia 27 maja 2004 roku podał, że egzekucja okazała się bezskuteczna, ponieważ dłużnik nie posiada majątku ruchomego podlegającego zajęciu, nie prowadzi działalności, w stosunku do dłużnika prowadzonych jest kilka spraw na łączną kwotę 60 000 zł. Tymczasem Komornik w prowadzonych sprawach KM 497/02, KM 996/04 oraz KM 1118/02 ściągał stale kwoty od powoda. Ponadto w dniu 27 listopada 2003 roku Komornik wszczął egzekucję z nieruchomości powoda położonej w D. przy ulicy (...). Nie jest zatem prawdą, by kwota dochodzona przez pozwanego nie mogła być wyegzekwowana. Ponadto strona powodowa podkreśla, że działania Komornika w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko powodowi cechują się wieloma błędami, a czasami wręcz naruszeniem prawa. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie uchylił czynność Komornika w sprawie KM 769/2000 polegającej na wszczęciu egzekucji nieruchomości powoda i jego małżonki, podczas gdy wierzyciel nie złożył takiego wniosku. Następnie w dniu 12 czerwca 2003 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie uchylił zajęcie wierzytelności powoda z tytułu świadczeń emerytalnych, ponieważ Komornik prowadził egzekucję należności, które nie istniały. Zdaniem strony powodowej nie bez znaczenia jest również fakt, iż Komornik dokonał licytacji zajętej nieruchomości powoda i jego małżonki, położonej w D. przy ulicy (...), a postanowieniem z dnia 18 listopada 2010 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie przysądził własność tej nieruchomości na rzecz licytanta. Pomimo to zawiadomienia w sprawie KM 904/15 o wszczęciu przez pozwanego kolejnej egzekucji przeciwko powodowi Komornik wysyłał ponownie na adres D. ulica (...), pod którym powód faktycznie nie zamieszkiwał od 2011 roku, co było Komornikowi wiadome z urzędu. Ponadto powód wskazuje, że z licytacji nieruchomości pozostała jeszcze kwota, która na pewno pokryłaby należności wynikające z tytułu wykonawczego to jest wyroku wydanego w sprawie I C 42/03 i nie naraziłoby powoda na dodatkowe koszty w postaci narastających odsetek i kolejnych kosztów egzekucyjnych. Komornik przez cały czas kierował korespondencją na nieaktualny adres powoda, który nie miał wiedzy co do ilości ani stan toczących się przeciwko niemu spraw, nie mógł więc podjąć jakiegokolwiek obrony swoich interesów.

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018 roku pełnomocnik powoda podtrzymał zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia w całości, ponieważ jego zdaniem nie nastąpiło skuteczne przerwanie biegu terminu przedawnienia w roku 2013, kiedy to pozwany złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pile, gdyż podczas całego postępowania egzekucyjnego komornik przysyłał korespondencję do powoda na adres przy ulicy (...) w D., podczas gdy powód tam nie mieszkał, a nieruchomość została przez Komornika sprzedana w drodze licytacji.

Na rozprawie w dniu 17 maja 2018 roku powód P. M., wskazał iż wynajmuje mieszkanie w D. przy ulicy (...), lecz nie zameldował się pod tym adresem, ponieważ nie wie jak długo tam będzie mieszkał. Ponadto wskazał, że nie wymeldował się ze starego adresu mieszczącego się przy ulicy (...) w D..

W dniu 15 października 2018 roku pełnomocnik powoda złożył pismo procesowe, w którym podtrzymał wniosek o pozbawienie w całości tytułu wykonawczego wykonalności - wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 8 lipca 2003 roku, sygn. akt I C 42/03, gdyż postępowanie egzekucyjne wobec powoda nie zostało wszczęte skutecznie, ponieważ do sierpnia 2016 roku powód nie wiedział, że toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, gdyż zawiadomienie o tym fakcie nigdy nie zostało powodowi doręczone. Zatem roszczenie powoda jego zdaniem uległo przedawnieniu, gdyż od z dnia 27 maja 2004 roku do sierpnia 2016 roku upłynęło łącznie 12 lat. Ponadto strona powodowa wniosła o pozbawienie w całości tytułu wykonawczego wykonalności z uwagi, iż wszelkie należności z niego wynikające zostały przez powoda spłacone łącznie z kosztami egzekucyjnymi i odsetkami.

W dniu 19 listopada 2018 roku do Sądu Rejonowego w Człuchowie wpłynęło pismo procesowe pozwanego, w którym otrzymał on żądanie oddalenia pozwu w całości oraz zaprzeczył, aby uzyskał w toku postępowań egzekucyjnych od

powoda kwotę 25.407,17 zł. Przyznał, że w toku wszczętych egzekucji uzyskał od pozwanego łączną kwotę 10.843,08 zł, w związku z powyższym roszczenie powoda nie zostało zaspokojone w całości.

W odpowiedzi na pismo pozwanego pełnomocnik powoda w dniu 11 grudnia 2018 roku pełnomocnik powoda złożył pismo w Sądzie Rejonowym w Człuchowie, w którym zgłosił wnioski dowodowe celem wyjaśnienia zakresu spłaconego roszczenia na rzecz pozwanego.

W piśmie procesowym z dnia 25 lipca 2019 roku pełnomocnik strony powodowej podtrzymał swój wniosek o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 8 lipca 2003 roku z w sprawie IC 142/03, uzasadniając to, iż kwota nie wyegzekwowanych należności przez Komornika, pokryła zobowiązanie główne dłużnika oraz część należnych mu odsetek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Wągrowcu w dniu 8 lipca 2003 roku wydał wyrok w sprawie I C 42/03 przeciwko P. M., zasądając na rzecz M. D. kwotę 6.835,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 2.359,63 zł od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia zapłaty,
- 387,47 zł od dnia 18 lipca 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 212,02 zł od dnia 1 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 97,91 zł od dnia 1 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 733,84 zł od dnia 8 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 363,34 zł od dnia 15 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 1.010,19 zł od dnia 15 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty ,
- 209,25 zł od dnia 22 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty,
- 408,82 zł od dnia 29 sierpnia 2001 roku do dnia zapłaty,
- 598,70 zł od dnia 5 września 2001 roku do dnia zapłaty,
- 399,99 zł od dnia 12 września 2001 roku do dnia zapłaty,
- 224,52 zł od dnia 24 października 2001 roku do dnia zapłaty,
- 835,09 zł od dnia 10 października 2001 roku do dnia zapłaty,
- 64,66 zł od dnia 28 listopada 2001 roku do dnia zapłaty,

a nadto zasądził od P. M. na rzecz M. D., kwotę 632,60 tytułem kosztów sądowych oraz kwotę 1.215,00 tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się, a Sąd Rejonowy w Wągrowcu nadał wyrokowi klauzulę wykonalności w dniu 1 sierpnia 2003 roku.

dowód: wyrok z dnia 8/07/2003 r. k. 44, oraz akta Komornika przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie KM 1343/13, k.3,

Pozwany M. D. złożył pierwszy wniosek o wszczęcie egzekucji przed upływem roku od uprawomocnienia się orzeczenia. W dniu 27 maja 2004 roku Komornik przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

bezsporne, a nadto dowód: postanowienie Komornika przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 27/05/2004 r. k. 43

W dniu 22 listopada 2013 roku pozwany złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi P. M.. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pile wszczął postępowanie egzekucyjne zainicjowane wnioskiem pozwanego, które postanowieniem z dnia 28 stycznia 2014 roku przekazał Komornikowi przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, gdyż uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy. Postanowieniem z dnia 25 marca 2015 roku Komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie przekazał sprawę Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie, gdyż uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy. Postępowanie egzekucyjne zainicjowane wnioskiem o wszczęcie egzekucji z dnia 22 listopada 2013 roku prowadzone jest do chwili obecnej przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie za numerem KM 904/15.

dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 22/11/2013, k. 46-47, akta Km 1343/13, k.1-2, postanowienia o przekazaniu sprawy, k. 48, akta sprawy Km 1343/13, k.19; akta Km 176/14 k. 12; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, akta Km 1343/13, k. 4,

Powód od dnia 17 lipca 2001 roku do chwili rozpoznania sprawy, był zameldowany na pobyt stały przy ulicy (...) w D..

dowód: zaświadczenie z bazy PESEL-SAD, k.78-79v; oraz wyjaśnienia powoda na rozprawie z dnia 17 maja 2018 roku k. 83.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz znajdujących się w aktach egzekucyjnych Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie Ireny Ochocińskiej o sygnaturze Km 904/15 i załączonych do nich akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pile, Km1343/13 oraz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, Km 176/14. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy stwierdzić, że Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności ww. dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci tytułu wykonawczego oraz postanowień komorników mają charakter dokumentów urzędowych, które korzystają z domniemania autentyczności i zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń. Mimo że w aktach postępowania egzekucyjnego znajduje się kserokopia tytułu wykonawczego, żadna ze stron nie kwestionowała istnienia i treści tego tytułu. Nadto, za w pełni wiarygodne należało uznać dokumenty prywatne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów ani nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Przechodząc do oceny merytorycznej roszczenia wskazać należy, iż powód stanął na stanowisku, że w związku z upływem czasu od powstania tytułu egzekucyjnego doszło do przedawnienia roszczenia, wskutek którego zobowiązanie względem wierzyciela wygasło.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa twierdził z kolei, że zarzut przedawnienia roszczenia nie jest uzasadniony, bowiem wskutek zdarzeń mających miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, doszło do przerwy biegu przedawnienia.

Rację w sporze należało przyznać pozwanemu, aczkolwiek nie w całym zakresie.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W nauce prawa podkreśla się, że celem powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenie. Powództwo to, jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem.

Powództwo z art. 840 k.p.c. może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego, zatem może być wytoczone dopiero po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, niezależnie natomiast od tego, czy postępowanie egzekucyjne zostało już wszczęte. Istotna jest jedynie wymagalność zobowiązania objętego tytułem wykonawczym. Od chwili powstania wymagalności dłużnik może żądać pozbawienia (bądź ograniczenia) wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość wykonania tego tytułu.

Przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 kpc zdarzenia obejmują swoim zakresem wszystkie te sytuacje, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązania. W tym kontekście przyjmuje się, że powołany przepis stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszyły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Na podstawie regulacji materialnoprawnych w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie), jak też takie, w odniesieniu do których wola wierzyciela i dłużnika nie mają znaczenia (do tych należą, m.in., przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada).

Zgodnie z poglądami doktryny jedyną sytuacją, w której dłużnik nie może uzasadniać powództwa opozycyjnego zarzutem przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem, jest ta, gdy w toku postępowania rozpoznawczego, jako strona pozwana w sprawie, zarzutu przedawnienia nie podniósł (o ile już w tamtym czasie do niego doszło). Dłużnik może natomiast podnosić zarzut przedawnienia, które nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego, to jest przedawnienia roszczenia stwierdzonego tym tytułem, mającego niejako odrębny byt od chwili wydania orzeczenia będącego tytułem.

W uzasadnieniu podstawy roszczenia określonego w pozwie jako żądanie pozbawienia wykonalności tytułu egzekucyjnego powód powoływał okoliczność wskazującą na oparcie żądania na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w postaci przedawnienia roszczenia z uwagi na upływ czasu od chwili powstania tytułu egzekucyjnego w postaci wyroku zasądzającego, a zatem przedawnienia obejmującego drugi przypadek z omówionych w poprzednim akapicie uregulowany w dyspozycji art. 125 § 1 k.c. Z przedstawionego przezeń wywołu wynika, że przyjmuje on bieg terminu przedawnienia od chwili wydania wyroku, tj. od dnia 8 lipca 2003 roku, a także zakłada, że nie doszło do przerwy biegu rozpoczętego w tamtym czasie biegu terminu z uwagi na brak informacji o jakichkolwiek czynnościach podejmowanych przez wierzyciela.

Stanowisko powoda nie jest uprawnione.

Zgodnie z przepisem art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez Sąd, przedawnia się z upływem lat sześciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

Powołany przepis nie wskazuje początku biegu przewidzianego w nim terminu przedawnienia, poprzestając na wskazaniu kategorii roszczeń, których ono dotyczy. W przypadku roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem jest bezsporne, że zdarzeniem wyznaczającym początek biegu terminu przedawnienia przewidzianego w art. 125 § 1 kc jest uprawomocnienie się orzeczenia (a zatem nie chwila powstania samego tytułu egzekucyjnego, tj. wydania wyroku, który przez pewien jeszcze czas pozostaje nieprawomocny).

Ww. sześcioletni okres przedawnienia obowiązuje od 9 lipca 2018 r. i został wprowadzony na mocy ustawy o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 13 kwietnia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104). Zgodnie z treścią art. 5 ww. ustawy do roszczeń powstałych przed dniem wejścia jej w życie i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie powyższej zmiany przepisy ustawy zmienianej w brzmieniu nadanym ww. ustawą. Jeżeli zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. 9 lipca 2018 r.). Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Należy dalej zauważyć, że stosownie do treści przepisu art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Istotą przerwania biegu przedawnienia zgodnie z przepisami art. 124 kc jest to, że termin przedawnienia przestaje upływać z chwilą zaistnienia okoliczności powodującej przerwę i nie biegnie przez cały czas jej trwania, zaś po przerwie biegnie na nowo. Dłużnik po przerwaniu biegu terminu przedawnienia znajduje się w takim położeniu prawnym, jakie istniało, gdy roszczenie stało się wymagalne.

W doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego, powszechnie przyjmuje się, że czynnością procesową powodującą przerwanie biegu terminu przedawnienia jest złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu lub pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 276/04; Lex nr 284135; z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58), a także złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji.

Mając powyższe na uwadze zauważyć należy, że takie przerwy miały miejsce w odniesieniu do roszczenia wynikającego ze zwalczanego przez powódkę tytułu. Z dokumentów załączonych do odpowiedzi na pozew i znajdujących się w załączonych na wniosek pozwanej aktach sprawy postępowania egzekucyjnego Km 904/15, Km 1373/13, Km 176/14 wynika, mianowicie, że wierzyciel w dniu 1 sierpnia 2003 roku zaopatrzył wyrok tytułem wykonawczym, następnie skierował wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie, którego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie wszczął i prowadził postępowanie egzekucyjne za numerem Km 979/03, które następnie umorzył postanowieniem z dnia 27 maja 2004 roku wobec bezskuteczności egzekucji. W dniu 22 listopada 2013 roku pozwany złożył kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pile w sprawie KM 1343/13. Wszczęta tego dnia egzekucja toczy się do dnia dzisiejszego, po dwukrotnym przekazaniu sprawy z powodu zbiegu egzekucji najpierw Komornikowi Sądowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, a następnie Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie, co zostało potwierdzone przez powoda w pozwie.

W odniesieniu do zwalczanego w sprawie tytułu wykonawczego, należy stwierdzić, że jest nim orzeczenie sądu, które zostało wydane, kiedy obowiązywał art. 125 k.c. w starym brzmieniu, a zatem stwierdzone nim roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu, który to termin rozpoczął swój bieg dziesięcioletni od dnia, w którym wyrok się uprawomocnił.

Bieg terminu przedawnienia został przez powoda przerwany po raz pierwszy zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Termin rozpoczął swój bieg ponownie na nowo

po umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia jego bezskuteczności przez Komornika, a zatem od dnia 28 maja 2004 roku. Pozwany w terminie dziesięcioletnim po raz drugi przerwał bieg terminu przedawnienia, składając w dniu 22 listopada 2013 roku ponowny wniosek o wszczęcie egzekucji przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pile w sprawie KM 1343/13. Wszczęta tego dnia egzekucja toczy się do dnia dzisiejszego, po dwukrotnym przekazaniu sprawy z powodu zbiegu egzekucji najpierw Komornikowi Sądowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, a następnie Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Człuchowie, co zostało potwierdzone przez powoda w pozwie.

Strona powodowa podniosła również zarzut, iż Komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne wszelką korespondencję kierował na adres stałego zameldowania dłużnika mieszczący się przy ulicy (...) w D., podczas gdy ta nieruchomości dłużnika została zbyta w drodze licytacji komorniczej i faktycznie dłużnik-powód tam nie zamieszkiwał. W konsekwencji nie zostało powodowi doręczone zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

Sąd uznał za bezpodstawne twierdzenie pełnomocnika powoda, że skoro Komornik nie zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji to, egzekucja w stosunku do P. M. nie została faktycznie wszczęta. Wszczęcie egzekucji (poza wyjątkami gdy może być ona wszczęta z urzędu), następuje na wniosek uprawnionego wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności. Niewątpliwie brak zawiadomienia dłużnika o wszczęciu egzekucji stanowi uchybienie, w szczególności postanowieniom art. 805 k.p.c. i może być przedmiotem skargi na czynności Komornika w oparciu o art. 767k.p.c. nie niweczy natomiast, zdaniem Sądu, skutku wynikającego z treści art. 123 § 1 pkt 1 k.c.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż pismem z dnia 20 maja 2015 roku Komornik dokonał zajęcia emerytury wojskowej powoda, o czym powód miał wiedzę kierując skargę do Sądu Rejonowego w Człuchowie na czynność Komornika, która postanowieniem Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 24 października 2016 roku została odrzucona wobec nie uzupełnienia przez powoda braków formalnych w zakreślonym terminie.

Reasumując podjęte przez wierzyciela czynności każdorazowo doprowadzały do przerwania biegu przedawnienia (w odniesieniu do tej części roszczenia, która nie było jeszcze przedawnione w chwili dokonywania czynności). Nie uległo zatem z pewnością przedawnieniu stwierdzone tytułem wykonawczym roszczenie w zakresie zasądzonej w nim należności głównej.

Należy w tym miejscu zauważyć, że powódka żądała pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości, wskazując jako podstawę powództwa fakt przedawnienia. Sąd zobowiązany był zatem rozstrzygnąć w ramach takiej podstawy, zarówno czy przedawniły się jakiegokolwiek roszczenia wynikające z tytułu (zarówno w zakresie wskazanej w wyroku należności głównej, jak też zasądzonych od niej należności ubocznych – odsetek) za spóźnienie w spełnieniu świadczenia.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 125 § 1 zdanie drugie kc jeżeli stwierdzone w ten sposób orzeczeniem sądu roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Ostatni z powołanych przepisów ustanawia odrębny w porównaniu z ogólnym dziesięcioletnim, trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem w zakresie roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości. Termin ten ma więc zastosowanie tylko do roszczeń o przyszłe świadczenia okresowe, nie zaś do roszczeń o świadczenia okresowe, wymagalne w toku postępowania.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy wyroku z dnia 15 stycznia 2014 roku wydanego w sprawie I CSK 197/13. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał w szczególności, iż „zgodnie z ogólną zasadą, którą wyraża art. 118 k.c, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Według tej reguły, niezależnie od charakteru długu głównego, ulega przedawnieniu roszczenie o odsetki za opóźnienie. Przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 k.c. jest art. 125 § 1 k.c. przewidujący dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, bez względu na ich charakter, dziesięcioletni termin przedawnienia, z wyłączeniem jednak (zdanie drugie) roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, które ulegają przedawnieniu trzyletniemu. W tym stanie rzeczy uzasadnione jest stanowisko, że określony

w art. 125 § 1 k.c. dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają natomiast stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku.

Stanowiska judykatury dotyczące takiego przedawnienia roszczeń należy uznać za utrwalone – potwierdzone zostało min. w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2015 roku – I CNP 28/14, z dnia 12 maja 2016 roku - IV CSK 528/15 oraz z dnia 7 kwietnia 2017 roku – V CSK 484/16).

Odnosząc przedstawione rozważania do tytułu wykonawczego, będącego przedmiotem powództwa należy stwierdzić, że trzyletniemu przedawnieniu mogły więc ulec jedynie te odsetki ustawowe, które powstały po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Początkowo odsetki te nie uległy przedawnieniu, gdyż pozwany w trakcie biegu trzyletniego terminu przedawnienia wszczął egzekucje, zakończoną umorzeniem postępowania z uwagi na bezskuteczność egzekucji w dniu 27 maja 2004 roku (postanowienie Komornika). Wszczęcie postępowania egzekucyjnego z mocy art. 123 § 1pk.1 k.c. spowodowało przerwanie biegu przedawnienia, który po jego zakończeniu, na podstawie art. 124 § 1 i 2 k.c. rozpoczął biec od nowa. Kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji pozwany złożył dopiero w dniu 22 listopada 2013 r. Z uwagi na nie podjęcie przez pozwanego czynności egzekucyjnych w czasie gdy trzyletni okres przedawnienia dla świadczeń okresowych wynikając z tego tytułu jeszcze nie upłynął, w dniu złożenia wniosku świadczenia te wymagalne przed 22 listopada 2010 roku były już przedawnione. W zakresie tych odsetek tytuł wykonawczy należało pozbawić wykonalności. Z uwagi na upływ ponad trzech lat od chwili uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec bezskuteczności egzekucji, fakt spowodowania przerwy biegu terminu przedawnienia wskutek czynności w postaci wystąpienia z takim wnioskiem przez wierzyciela nie miał znaczenia dla ustalenia, jaka część należności ubocznych (odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w okresie po powstaniu tytułu) przedawniła się.

Zdaniem sądu brak jest również podstaw do przyjęcia, iż powód nie zgłaszając wcześniej zarzutu przedawnienia zrzekł się korzystania z tego zarzutu.

Zgodnie z art. 117§ 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Skutek przedawnienia może więc zostać uchylony przez czynność prawną zobowiązanego – zrzeczenie się zarzutu przedawnienia. Wówczas zarzut przedawnienia podniesiony po uprzednim jego zrzeczeniu się będzie nieskuteczny. W doktrynie wskazuje się, iż zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest czynnością prawną, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące czynności prawnych, w szczególności składania oświadczeń woli. Jest to czynność prawna jednostronna, do jej skuteczności wystarczające jest złożenie oświadczenia woli przez zobowiązanego. Oświadczenie to jest składane innej osobie w rozumieniu art. 61 k.c.– uprawnionemu. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie wymaga zachowania szczególnej formy, może być dokonane przez każde zachowanie, z którego w sposób dostateczny wynika taka wola zobowiązanego. Interpretację tego zachowania należy prowadzić zgodnie z art. 65 k.c, uwzględniając okoliczności, zasady współżycia społecznego i ustalone zwyczaje. (porównaj komentarze do Kodeksu cywilnego pod redakcją Gniewek, Gutowski oraz Osajd – Legalis).

Nie ulega wątpliwości, że zrzeczenie może nastąpić w sposób dorozumiany. Dorozumiane zrzeczenie się zarzutu przedawnienia musi jednak znajdować szczególne uzasadnienie w okolicznościach, w jakich zostało złożone oświadczenie podmiotu zobowiązanego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2002 roku - IV CKN 1013/00). Z pewnością zachowanie powoda polegające na niezłożeniu wcześniej zarzutu przedawnienia w oparciu o przesłanki z art. 65 k.c. nie może być uznane za złożenie oświadczenia o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia. Nic bowiem nie daje podstaw do uznania, że bierność powoda wskazuje na jego wolę dokonania takiej jednoznacznie niekorzystnej dla siebie czynności.

Nie ulega wątpliwości, że powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności

nie może być skutecznie realizowane po wyegzekwowaniu należności w całości (porównaj wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 roku – IV CSK 272/14, z dnia 4 kwietnia 2002 roku – I PKN 197/01, z dnia 17 listopada 1988 roku – I CR 255/88 z dnia 20 stycznia 1978 roku – III CRN 310/77). W niniejszej sprawie jednak egzekucja w dalszym ciągu pozostaje w toku. Zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym objęto postępowaniem egzekucyjnym Km 904/15 całą należność wynikającą z tytułu wykonawczego, a więc należność główną wraz z odsetkami ustawowymi od tej należności oraz koszty procesu i koszty egzekucyjne. W sprawie ustalono, że przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego w dniu 25 listopada 2013 roku, które jest prowadzone do chwili obecnej wyegzekwowano kwotę 482,82 zł w oparciu o sporny tytuł wykonawczy – na tytule wzmianka o jego wykonaniu w części w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego za numerem Km 979/03. Bezspornym jest również, że powód dobrowolnie nie uiścił jakiegokolwiek części należności objętej tytułem wykonawczym. Organy egzekucyjne w sprawie Km 176/14 i Km 904/15 wyegzekwowały od dłużnika łącznie kwotę 16.360,91 zł, a należność przekazania wierzycielowi pomniejszona została o opłatę egzekucyjną oraz pobrane przez organ należności z tytułu wydatków. Wierzyciel otrzymał od dłużnika łączną kwotę 13.697,50 zł. Zważywszy na wysokość odsetek ustawowych i - od 1 stycznia 2016 roku - ustawowych za opóźnienie, liczonych od należności głównej, wartość należności głównej oraz kosztów powstałych przed złożeniem wniosku, do wyegzekwowania pozostaje niewątpliwie wyższa kwota od części należności okresowych, które uległy przedawnieniu.

W związku z powyższym Sąd pozbawił w części wykonalności wskazany tytuł wykonawczy wobec P. M. co do odsetek ustawowych za okres od dnia ich wymagalności do dnia 22 listopada 2010 roku, a oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Orzeczenie o kosztach w niniejszej sprawie uzasadniają przepisy art. 100 k.p.c.

Przepis artykułu 100 k.p.c. stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W niniejszej sprawie Sąd dokonał wzajemnego zniesienia kosztów postępowania z uwagi na to, że powództwo zostało uwzględnione w części. Wartość odsetek, co do których sąd pozbawił wykonalności odpowiada mniej więcej wartości należności głównej.

Sąd zauważa, że wierzyciel w długich okresach czasu nie podejmował działań w celu wyegzekwowania zasądzonych świadczeń, zaś we wniosku egzekucyjnym z dnia 22 listopada 2013 roku zgłaszał żądanie ściągnięcia od dłużnika wszelkich należności wynikających z wyroku, także tych przedawnionych w istocie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.